

Dnr Fi2025/01806

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

ann.fryksdahl@regeringskansliet.se

Yttrande över Konkurrensverkets rapport ”Förslag för att underlätta hantering av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade”

Byggherrarna är en intresseförening för professionella byggherrar som arbetar för att stärka och utveckla byggherrrollen och det svenska samhällsbyggandet. Föreningens medlemmar är långsiktiga byggherrar och beställer årligen byggprojekt för mer än 100 miljarder kronor.

SAMMANFATTANDE STÄLLNINGSTAGANDEN

Byggherrarna avstyrker förslaget att införa föreslagen hjälpregel för att identifiera onormalt låga anbudspriser i upphandlingslagarna. Förslaget är inte anpassat efter marknaden i samhällsbyggnadssektorn.

Byggherrarna ställer sig tveksamma till att utreda möjligheten att i författning styra upphandlande organisationers avtalsuppföljning.

Byggherrarna avstyrker förslagen att ändra 19 kap. LOU och LUF. Byggherrarnas uppfattning är att åtgärderna inte bidrar till upphandlande myndigheters arbete. Förslaget är inte anpassat efter marknaden i samhällsbyggnadssektorn.

Byggherrarna stödjer förslaget att begränsa leverantörers möjlighet att i efterhand lämna nya förklaringar till låga anbudspriser vid överprövning.

Allmänna synpunkter

Byggherrarnas yttrande utgår ifrån upphandlingar av byggentreprenader samt tillhörande tjänster (såsom tekniska konsulter, arkitekter m.fl.) enligt LOU och LUF.

Byggherrarna ser positivt på att Konkurrensverket har fått i uppdrag att lämna förslag som syftar till att underlätta hanteringen av onormalt låga anbud. Oseriöst låga anbud leder till bristande kvalitet och osund konkurrens, vilket drabbar både beställare och leverantörer.

Samtidigt måste regelverket vara praktiskt tillämpbart och inte skapa merarbete utan tydlig nytta. Mot denna bakgrund lämnar vi följande synpunkter.

5.2.1. En hjälpregel för att identifiera onormalt låga anbud

Byggherrarna avstyrker förslaget att införa en bestämmelse där den upphandlande myndigheten alltid ska begära förklaring om priset eller kostnaden i ett anbud är mer än 30 procent lägre än genomsnittet av samtliga anbud i upphandlingen.

Att granska samtliga anbud som understiger en schabloniserad procentsats riskerar medföra en ökad administrativ belastning, eller att bli verkningslöst – beroende på typ av upphandling. Det är därtill otydligt varför just en procentsats om 30 procent skulle vara den mest ändamålsenliga gränsen.

Upphandling av byggentreprenader kännetecknas ofta av ett begränsat antal anbud och stora kontraktssummor. En schablonmässig tröskel som kan fungera vid upphandlingar med många anbud och stor prisspridning får inte samma effekt när få anbudsgivare deltar och kontraktssummorna är betydande. I en entreprenadupphandling kan det skilja många miljoner kronor mellan anbud utan att skillnaden uppgår till 30 procent av genomsnittet. Samtidigt kan även mindre procentuella skillnader få stor ekonomisk betydelse, eftersom marginalerna inom byggsektorn ofta är små.

Byggherrarna efterfrågar en mer utförlig konsekvensanalys innan en sådan bestämmelse införs i lag. Ett alternativ kan vara att ta fram en mer differentierad vägledning och praxis för olika typer av entreprenader, exempelvis genom Upphandlingsmyndigheten.

Till skillnad från Konkurrensverkets konsekvensanalys bedömer Byggherrarna att ett obligatoriskt krav på att undersöka onormalt låga anbud medför ökade kostnader i form av resursåtgång hos upphandlande myndigheter. I praktiken

innebär också processen med att förkasta onormalt låga anbud en fördröjning av projektstart.

5.2.2 Förslag om att precisera vilka delar av anbudet som är onormalt låga

Byggherrarna ställer sig frågande till skrivningen att den upphandlande myndigheten ska precisera vilka delar av anbudet som förefaller vara onormalt låga.

Hur en upphandlande myndighet närmare ska specificera vilka delar av ett anbud som bedöms vara onormalt låga är för Byggherrarna otydligt i förslagen. Redan i dag är det förenat med svårigheter för upphandlande organisationer att förkasta anbud på denna grund. Att specificera delar riskerar att bli resurskrävande. Särskilt inom byggentreprenader, där en sådan analys förutsätter god kännedom om det aktuella projektet.

I övrigt har Byggherrarna inget att erinra mot att processen och ansvarsfördelningen mellan parterna förtydligas. Byggherrarna ställer sig positiv till skrivningar som klargör hur det åligger leverantören att förklara hur denne kan lämna ett anbud med väsentligt lägre pris eller kostnad.

5.2.4 Avtalsuppföljning

Byggherrarna är tveksamma till att en författningsreglering av upphandlande organisationers avtalsuppföljning skulle leda till avsedda eller önskade effekter.

6.1.1. Förslag om skyldighet att förkasta låga anbud

Byggherrarna avstyrker föreslagna ändringar 19 kap. LOU och LUF som innebär ett krav att upphandlande organisationer har en skyldighet att förkasta onormalt låga anbud.

Marknader fungerar på olika sätt. Inom byggsektorn förekommer det att leverantörer i praktiken delar upp marknaden, vilket kan leda till att vissa anbud istället är orimligt höga – så kallade ”artighetsanbud”. Om den föreslagna skrivningen införs finns alltså risk att fel anbud förkastas och seriösa anbud bedöms som avvikande.

7.1.1 Begränsning av möjligheten att beakta nya förklaringar

Byggherrarna tillstyrker att endast den förklaringen som leverantören anger inom det kontradiktoriska förfarandet ska beaktas vid överprövning.

Byggherrarna föreslår också att utreda hur uppföljningen mellan leverantörens förklaringar till onormalt låga anbud och faktiskt kontraktsutfall kan stärkas. Om en

leverantör brister i utförandet trots godkänd förklaring bör samma skäl inte kunna godtas i en senare upphandling.

Avsaknad av byggherreperspektiv

Byggentreprenader, avseende anläggning, husbyggnad, renovering m.m. utgör en betydande del av offentlig upphandling och skiljer sig i flera avseenden från upphandling av andra typer av varor och tjänster. **Byggherrarna anser att byggherreperspektivet saknats** i genomförandet av uppdraget och lagförslagen riskerar därför få oavsiktliga negativa konsekvenser för offentliga byggherrar.

Vänliga hälsningar,

Tommy Lenberg

VD

Enligt uppdrag,

Lilly Rosander affär- och branschutvecklingsexpert